

2022 - 2024

Landsoverenskomsten

for elektrofagene

Ny tekst i LOK §3H

Hvordan tolke bestemmelsen?
Problemstillinger rundt teksten.

Oppmøte på bedriften

1. Mønstring skal skje direkte på bedriften, uansett avlønningsform, med mindre annet er bestemt.

- Hovedregelen er (fortsatt) at man skal møte opp på bedriften.
 - Med *bedriften* menes adressen som er oppgitt i arbeidsavtalen (ansettelsessted).
 - Det er den enkeltes ansvar å komme seg dit for egen regning.
 - Uavhengig av type arbeid og hvilket transportmiddel man bruker.
- Ved mønstring direkte på bedriften skal det være garderober, slik at du kan skifte til arbeidsklær. Du skal være ferdig skiftet til arbeidstidens start. Eventuell reising herfra og ut til arbeidsplassen, foregår innenfor arbeidstida. Førøvrig viser EL og IT Forbundet til [LOK § 16.3 c](#) samt [arbeidsplassforskriften](#).
- Bedriften kan ikke pålegge ansatte to oppmøtesteder på samme dag, f.eks at man først må møte på bedriften for å hente verktøy/servicebil, for så å mønstre ute hos kunden ved arbeidstidens start.
- Med mindre annet er bestemt kan f.eks være direktemønstring iht. til pkt. 2. Hvis man skal møte opp et annet sted, må det avklares mellom bedrift og klubb hvordan dette skal løses i praksis.

Direktemønstring inntil 15 minutter

2. Mønstring kan skje direkte på arbeidsstedet til fastsatt arbeidstid ved reiser inntil 15 minutter hver vei ved bruk av bil eller offentlig transportmiddel.

- Fra 1. mai 2022 kan man møte direkte på arbeidsplassen, såfremt man ikke bruker lengre tid enn 15 minutter på reisen fra bedriften. En forutsetning for dette er at det er tilfredsstillende garderobeforhold på stedet.
 - Som hovedregel er det bedriften (ansettelsessted) som er utgangspunktet for beregning av reisetid.
 - Det er ikke anledning til å opprette fiktive avdelinger – dvs. ansatt direkte på prosjekt osv.)
- Ved direktemønstring på arbeidsstedet, skal de praktiske forholdene avklares mellom bedrift og klubb.
 - Reell reisetid skal måles opp begge veier, på de tidspunktene reisene skal skje.
 - Gjelder både bil og offentlig transport.
- Reisekostnader (kilometergodtgjørelse, bompenger, billettutgifter osv.) dekkes etter faktiske utgifter, med maksimalt bedriften som utgangspunkt.

Bravida Process Controll a.s. (03.06.2005)

Protokoll 2005.03.06 LOK § 3H

År 2005 den 03.06 ble møte avholdt mellom partene TELFO og EL & IT Forbundet angående uenighetsprotokoll fra bedriften Bravida Process Controll a.s. i sak om reisetid til anlegget Mantena jmf. Landsoverenskomsten for elektrofagene §3H

Til stede:

Fra EL & IT:

Jan Aasarmoen, Trond Løvstakken

Fra TELFO:

Ingar Tukun, Ragnar Guttormsen,

Saksbeskrivelse:

Partene på bedriften er uenige om reisetid fra bedriften til anlegget Mantena i henhold til bestemmelsene i Landsoverenskomsten for elektrofag §31-1.

Partene er enige om:

I anleggsavtalen fremkommer det at reisen skal skje etter §3H pkt.2. Mønstringsstedet er anlegget. Dersom partene på bedriften ikke kan bli enige om reisetid for det aktuelle anlegget pålegges de å gjøre en felles fysisk oppmåling av reisetiden. Reisen skal foretas på riktig tidspunkt i forhold til arbeidsdagen og måles mellom bedriften og anlegget. Reisetiden kan maksimalt være den som er gjeldene med bedriften som utgangspunkt.

Resultatet av denne oppmålingen gjøres gjeldene for anlegget. De ansatte skal ha dekket sine reiseutgifter på den, for bedriften, billigste måte.

Dersom enkelte av de ansatte som reiste til anlegget har kortere avstand til anlegget med hjemmet som utgangspunkt skal dette brukes som utgangspunkt uten at 20 min. regelen kommer til anvendelse.

Dersom det overstående innebærer at det har vært utbetalt for lite reisetid og dekning av reiseutgifter skal dette etterbetales.

Reisetid utover 15 minutter

- Hovedregelen er at reisetid utover 15 minutter legges i ordinær arbeidstid.
- Dersom reisetid legges utenfor arbeidstiden, skal tiden utover 15 minutter, fortløpende betales med overtidstillegg.
- Det må avklares på bedriften hvordan avvik fra den målte reisetiden skal håndteres, f.eks. ved trafikale problemer på hjemveien.
 - Avvik skal betales. Enten ved at ekstra reisetid på traséen arbeidsplass-bedrift betales til alle (uavhengig av hvor den enkelte reelt kjører) eller ved at ekstra reisetid på den enkeltes reisevei betales.

ABB (20.06.1997)

Saken gjelder:

I møte mellom partene NELFO og NEKF avholdt 20 juni 1997 ble tvist ved ABB Installasjon Levanger - Trondheim Lufthavn behandlet. Saken omhandler forhold i landsoverenskomsten § 3J - Reisetid utover 20 min/km.

Til stede fra NELFO

Ingar Tukun
Ragnar Guttormsen
Per Torstensen
Einar Røsås
Torstein Eikeland

Til stede fra NEKF

Hans Olav Felix
Knut Olav Bakke
Jan Aasarmoen

Saksbeskrivelse

Saken har sin bakgrunn i uenighetsprotokoll fra bedriften datert 17 februar 1997. Det er uenighet om betaling for reisetid utover 20min/km i forbindelse med reise til anlegget Trondheim Lufthavn - Værnes. Det er enighet om at reisetiden utover 20 min/km er 45 min pr.dag - mann.

Det ble oppnådd enighet om:

NEKF og NELFO er enige om at reisetiden skal betales. Dersom reisetiden ble tatt ved at man reiste fra bedriften kl.6.40 og var tilbake på bedriften kl.15.20 skal dette utbetales ihht.

Landsoverenskomsten § 3J pkt.3 med §3A+C lønn. Dersom reisetiden ble gjennomført ved at arbeidstakerne var på anlegget mellom kl.07.00

og 15.00 og følgelig reiste utenfor arbeidstiden, skal reisetiden utbetales ihht.

Landsoverenskomsten § 3 pkt.3 med §3A + C lønn, i tillegg skal det utbetales overtidstillegg ihht. §8 i landsoverenskomsten. Bedriften pålegges å betale reisetiden ihht. overstående.

Reisetid utover 15 minutter – unntak

Fra enighetsprotokoll EL og IT/Nelfo 29.01.2006:

Når det er påkrevd og kunden forlanger at arbeidstakerne er til stede på arbeidsstedet under hele normalarbeidsdagen (7,5 timer), legges reisetiden utover begrensningene i punktene 2 og 5 på utsiden av den normale arbeidstiden. Avspasering av reisetid skal foretas umiddelbart etter anleggets avslutning eller ved langvarige oppdrag hver 3. mnd. Hvis avspasering ikke skjer i henhold til dette, skal reisetid tillegges overtidsprosent iht LOK §8.

Eksempler hvor det kan være *påkrevd* å være tilstede under hele normalarbeidsdagen:

- Du skal være en del av oppdragsgiverens operative drift på en fabrikk (f.eks. et bryggeri) eller et produksjonsanlegg (f.eks. Mongstad, Felleskjøpet, Gilde, Nortura)
- Bedriften må dokumentere at det virkelig er påkrevd at arbeidstakerne er tilstede under hele normalarbeidsdagen, og at kunden faktisk forlanger dette

Enighetsprotokollen kan *ikke* brukes for at bedriften skal få 7,5 t produksjon på ordinære oppdrag med reisetid utover 15 minutter.

Aker Kværner Elektro AS (29.01.2006)

Protokoll 2006.01.29 LOK § 3 H og AML § 55

År 2005 den 15. november, 30. november og år 2006 den 29. januar er det avholdt forhandlingsmøter mellom partene TELFO og EL & IT Forbundet angående uenighetsprotokoll fra bedriften Aker Kværner Elektro AS.

Til stede:

Fra EL & IT:
Jan Aasarmoen
Trond Løvestakken

Fra TELFO:
Ingar Tukun
Ragnar Guttormsen

Saksbeskrivelse:

Saken har sin bakgrunn i lokal uenighetsprotokoll datert henholdsvis 16. og 18. februar 2005 vedrørende fortolkning av Landsoverenskomstens § 3 H og AML § 55. Saken omhandler uenighet vedrørende mønstring/ reisetid utenfor ordinær arbeidstid og ulovlig trekk i lønn. Partene TELFO og EL & IT Forbundet har tidligere flere ganger behandlet tilsvarende saker. Tidligere protokoller legges også til grunn for denne saken.

Partene TELFO og EL & IT Forbundet er enig om følgende:

1. Bedriften har foretatt ulovlig trekk i lønn ved at det ikke er inngått avtale eller varslet arbeidstakerne forholdet gjelder på forhånd.
2. Landsoverenskomsten § 3 H slår fast at mønstringstidspunktet på arbeidsstedet er ved ordinær arbeidstids begynnelse/slutt, hvis avstand mellom egen bedrift og arbeidsstedet ikke overstiger 20 km eller 20 minutter. Reisetid utover dette går inn i normalarbeidstiden.

Når det er påkrevd og kunden forlanger at arbeidstakerne er stede på arbeidsstedet under hele normalarbeidsdagen (7,5 timer), legges reisetiden utover begrensningene i punktene 2 og 5 på utsiden av den normale arbeidstiden.

I slike tilfeller skal reisetiden avspaseres etter følgende retningslinjer:

Avspasering av reisetid skal foretas umiddelbart etter anleggets avslutning eller ved langvarige oppdrag hver 3. mnd. Hvis avspasering ikke skjer i henhold til dette, skal reisetid tillegges overtidsprosent i henhold til bestemmelsene i LOK § 8. Lønn for reisetid utbetales under avspasering.

Som en følge av ovenstående må bedriften så raskt som praktisk mulig tilbakeføre ulovlig trekt lønn til de arbeidstakerne forholdet gjelder.

Forskjellig oppmøtetidspunkt mellom buss og bil.

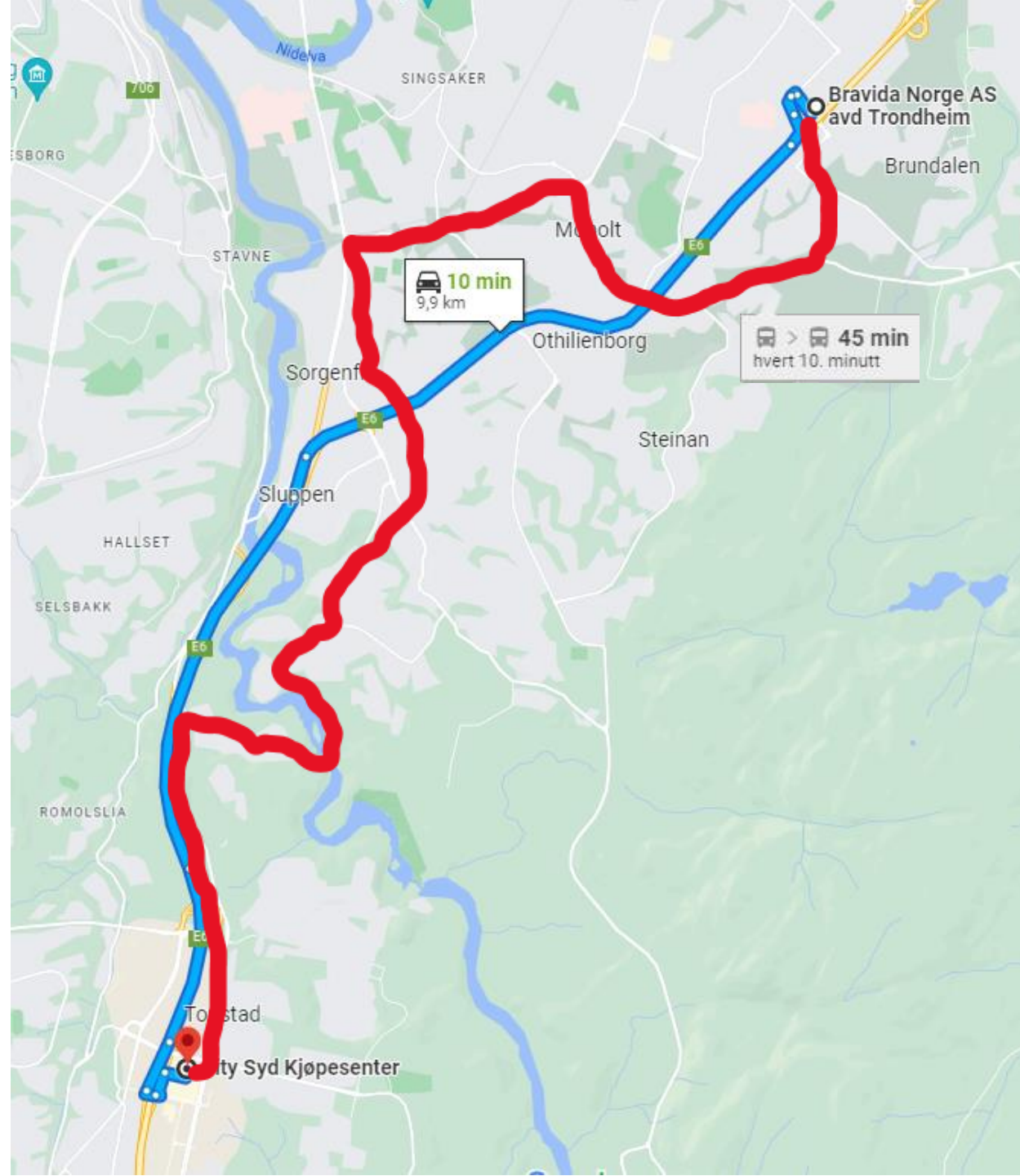
En forutsetning for å benytte kollektivtransport, er at det finnes tilfredsstillende garderobeforhold på arbeidsstedet.

Eksempel:

Bravida har et prosjekt på City Syd. Det tar **10 minutt** å kjøre bil. Oppmøte for de med bil blir **07.00**.

Det tar **45 minutter** med buss.

Oppmøtetid for de som tar buss blir **07.30**.

Ar 2021 den 1. juli er det avholdt forhandlingsmøte mellom partene Nelfo og EL og IT Forbundet angående uenighetsprotokoll fra bedriften Caverion Avd. Trondheim vedr. uenighet om betaling for reisetid iht. LOK § 3 H pkt. 2.

Til stede:

Fra EL og IT Forbundet:

Kim Andre Arnesen
Trond Løvestakken

Fra Nelfo:

Ingar Tukun
Joachim Berge-Bang

Saksbeskrivelse:

Saken har sin bakgrunn i lokal uenighetsprotokoll fra bedriften Caverion AS avdeling Trondheim datert 15. juni 2021 vedr. uenighet om betaling for reisetid for ansatte som har bopel utenfor 20 km grensen (fra bedriften), men nærmere arbeids-/oppmøtested (prosjektet) enn bedriften iht. LOK § 3 H pkt. 2.

Partene Nelfo og EL og IT Forbundet er enig om følgende:

- Etter beskrivelsen i uenighetsprotokollen fra bedriften er partene av den oppfatning at reise til anlegget har skjedd i henhold til LOK § 3 H pkt. 2.
- Mønstringsstedet er anlegget. Reisetiden beregnes med bedriften som utgangspunkt.
- Når reisen, som her, skjer med bruk av bil regnes tiden utover 20 km hver vei, eller ved offentlig transport regnes tiden utover 20 min. som reisetid. Dersom det ikke er enighet om tiden som medgår til reise, både tur og retur, pålegges partene på bedriften å foreta en fysisk måling av reisetiden. Resultatet av denne målingen gjøres gjeldene for hele anleggsperioden.
- Dersom enkelte av arbeidstakerne som skal bemanne anlegget har kortere reise enn beregnet med bedriften som utgangspunkt skal de(n) enkeltes faktiske reisetid fra hjemmet til anlegget (uten 20 min. på egen tid) legges til grunn for reisetid, dog maksimalt reisetiden beregnet med bedriften som utgangspunkt.
- Dersom det overstående betyr at det er utbetalt for lite reisetid skal denne etterbetales.

Oppmøte på arbeidsplasser uten tilfredsstillende garderobeforhold

Vi må alle jobbe for at alle arbeidsplasser skal ha gode garderobeforhold!

- Hvis du har direkte oppmøte/mønstre på en arbeidsplass uten tilfredsstillende garderobeforhold, starter arbeidstiden når du er ferdig skiftet. EL og IT Forbundet viser i den sammenheng til [LOK § 16.3 c](#) samt [arbeidsplassforskriften](#).
- I slike tilfeller kan du enten skifte på bedriften, eller det kan avtales at du skifter hjemme. En slik avtale må være frivillig for den enkelte.
- EL og IT Forbundet vil fraråde sine medlemmer om å avtale å skifte i hjemmet pga av risikoen for å dra med seg farlige stoffer inn i hjemmet.

Eksempler:

- En arbeidstaker skifter til arbeidsklær hjemme. Vedkommende kan forlate hjemmet ved arbeidstidens start kl. 07:00. Arbeidstiden avsluttes når vedkommende er hjemme igjen, i utgangspunktet kl. 15:00.
- En arbeidstaker skifter til arbeidsklær i garderoben på bedriften, og må være klar til arbeidstidens start kl. 07:00. Arbeidsdagen avsluttes på bedriften kl. 15:00, når arbeidstakeren går og skifter i garderoben.

Aker Elektro A/S (27.10.1997)

År 1997, 27, oktober ble det avholdt forhandlingsmøte mellom LO og NHO vdr. tvist ved Aker Maritime / Aker Elektro AS. Stord.

Tilstede:

fra LO - Einar Stueland

fra NEKF - Hans Felix

fra NHO - Brit Spilling

fra NELFO - IngarTukun

Det ble forhandlet med utgangspunkt i uenighetsprotokoll av 20. juni 1997. Det ble vist til protokoll fra møtet mellom LO og NHO 26.10.95.

Det ble oppnådd enighet om følgende:

1. Partene er enige om at arbeidstakerne som hovedregel skal mønstre i arbeidsklær ved arbeidstidens begynnelse.
2. Hvis bedriften bruker sin rett til å beslutte fellestransport kan den ikke samtidig kreve at de ansatte skal møte frem til fellestransporten ferdig skiftet til arbeidstøy.
3. Om fellestransport velges, kan bedriften beslutte avgang maksimalt 20 min. før arbeidstidens begynnelse. Hvis fellestransporten ankommer bedriften før arbeidstidens begynnelse, skal den resterende tid kunne benyttes til skifting til arbeidstøy.
4. Når bedriften krever at arbeidstaker skal mønstre i arbeidsklær ved fellestransportens begynnelse, faller bestemmelsen om oppmøtetid tidligst 20 min. før arbeidstidens begynnelse bort. Mønstringstidspunktet i fellestransport skal da være ved normalarbeidstidens begynnelse. Tilsvarende gjelder ved arbeidsdagens avslutning.
5. Etterbetaling skal foretas i samsvar med foranstående for de berørte arbeidstakere.

Fellestransport

5. Bedriften kan beslutte å sette opp **fellestransporter**. I slike tilfeller er oppmøte bedriften. I den enkelte bedrift kan man inngå avtale om annet oppmøtested. Oppmøtetid er på bedriften tidligst 15 minutter før arbeidstidens begynnelse. Fellestransport skal drøftes med tillitsvalgte, og bedriften skal ta rimelig hensyn til arbeidstakernes bopel og arbeidsstedet.

- Fellestransport er transport til arbeidsstedet, organisert av bedriften. Dette kan være minibuss/buss eller privatbil/firmabil med pålagte passasjer(er).
- Det er valgfritt om man ønsker å benytte seg av et slikt tilbud, men man får ikke dekket reiseutgifter dersom man reiser på andre måter til arbeidsstedet.
- Sjåføren skal alltid ha betalt for all reisetid ved fellestransport.
- Husk at det også er å anse som fellestransport dersom man blir bedt om å hente en kollega.
- Før anleggets oppstart skal hensikten med fellestransport avklares, samt trasévalg og stoppesteder underveis drøftes med tillitsvalgte.
- Bedriften kan ikke forlange at arbeidstakerne stiller ferdig skiftet, dersom fellestransporten skal kjøre før arbeidstidens start.